

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. V. De voluntario expresso, & tacito, seu explicito, & implicito.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. V.

De Voluntario expresso, & tacito, seu explicito
& implicito.

26. **V**Ltra divisiones voluntarij *a. n. 13. ad 16.* relatas, est voluntarij expressi, & taciti frequens mentio apud DD. Expressum seu explicitum est, quod verbis aut signis æquivalentibus significatur, seu exprimitur, ut si petenti facultatem confessiones audiendi; Episcopus dicat, concedo, vel capite annuat, aut det scripto: tacitum, seu implicitum, quod sine expressione verborum aut signi æquivalentis ex factò aliquo, aut hujus omissione, intelligitur, seu colligitur, seu interpretatur adesse consensum, & ideo etiam interpretativum solet vocari, ut si superior videns suos violare regulas, nimium potare, cum posset prohibere, dissimulet, censetur tacite consentire in Regularum violationes, crapulas & ebrietates, proinde valet tunc Regula I. 43. in 6. *qui tacet consentire videtur.*

Hæc tamen regula universaliter nequit subsistere nudè sumpta, uti manifestum est ex regula proximè sequente 44. *qui tacet, non fatetur, sed neque utique negare videtur.* Ratio quòd taciturnitas secundum se præcisè non sit instituta, ut significet sive assensum, sive dissentium, sed ex conjecturis, ac circumstantijs colligi debet, utrum assensum aut dissentium tacens indicet de quibus *Sanch. l. 1. de Matr. D. 5. & 6.* & ex eo Laym. *tr. 2. C. 3. n. 3.*

27. Censetur consentire in favorabilibus, sibi que commodis, ut si taceas, dum quis tibi promittit, aut donat aliquid; è contra si tuum concernat gravamen, seu incommodum, & præjudicium, tacendo non censetur consentire, ut si quis tibi donari potest librum.

Secundò consentire censetur, si nolens consentire, deberet contradicere, sic dixi *in tractatu canonist. de Matrim. & Sponsalibus.* Quòd si parentes in præsentia filia contrahant pro ea cum aliquo Sponsalia, hæc tacendo censetur approbare, quia, si habet reprobandi animum ob reverentiam parentibus debitam tenetur negare; è contra cum hæc reverentia non debeat alijs consanguineis e.g. fratri, tutori &c. Tacendo non approbat Sponsalia, quia non obligatur respondere, uti eodem loco tradidi.

Tertiò reus ad crimen in judicio obiectum jussus de eo respondere tacens præsumitur confiteri *c. si post, de confess. in 6.* quia juridicè interrogatus debet respondere. Ex eodem capite Consiliarius, aut capitularis in consilio, aut capitulo iniquo decreto, aut electioni non reclamans, dum reclamatio esset utilis, creditur consentire. cit. Laym. ex communi.

Quartò si quis dum duo illi obijciuntur, unum tantum negat, alterum tacite fatetur, aut si unum duntaxat fatetur alte-

alterum tacite negare judicatur c. Nonne de præsumpt. sic Christo duo fuerant obiecta, quod sit Samaritanus & dæmonium habeat, unum inquit D. Greg. homil. 18. in Evang. negavit nempe secundum, alterum tacendo consensit.

Quintò Principes, Prælati, alijque superiores cum obligentur prohibere, impedire, ac scandala tollere, punire, quando citra suum grave incommodum possunt, si scientes dissimulent, tacite consentiunt &c. secus si non possunt.

§. VI.

De Voluntario in se, & in causa.

28. **V**oluntarium in se est, quod in se ipso terminat actionem, aut imperium volentis, sic dum deambulo, deambulandi volitio, & deambulatio est in se voluntaria, hæc quia in se terminat imperium voluntatis, volitio verò, quia in se terminat actionem voluntatis, voluntarium in causa, seu in alio est, quod nec actionem, nec imperium voluntatis in se terminat continetur tamen in causa connexa cum illo, hac ratione morbus in esu immoderato, ebrietas in nimio potu prævisa est voluntaria, & imputabilis. Ad hoc genus voluntarij duo requiruntur, nempe causæ connexio cum eventu, & ejus præcognitio saltem probabilis aut dubitatio. Secus à omni cognitione causæ ut connexæ cum effectu nequit esse voluntaria, ac imputabilis conjunctio causæ cum effectu, siquidem ex definitione voluntarij num. 3. constat, quod hoc debeat procedere à voluntate ut cognoscente, de quo plura infra.

Dices primò! causæ causæ est causæ causati per illam, sed causæ existit à voluntate, & æque existit ab illa, sive cogno-

scatur, sive non cognoscatur effectus, ergò existit effectus à voluntate etiam non præcognitus, consequenter etiam non præcognitus est voluntarius.

Resp. distinguo majorem, causæ causæ est causæ purè physica causati concedo majorem, est causæ intentionalis causati subdistinguo: si præcognitio causati præcedat, concedo majorem, secus si non præcedat: effectus non prævisus existeret mediata à voluntate ut à causæ purè physica, non ut à causæ intentionalis, cum nihil volitum, quin præcognitum.

Dices secundò plures effectus non prævisi in causæ imputantur, sed quod imputatur est voluntarium, ergo plures effectus non prævisi in causæ sunt voluntarij, major probatur primò ex S. Th. 1. 2. q. 20. a. 4. si eventus, ait, sequens non sit cognitus, & per se sequitur ex tali actu, & ut in pluribus secundum hoc eventus addit ad bonitatem & malitiam: sic ait, quod fructus auditorum addat ad bonitatem concionantis: percutiens morte non secuta non fiat irregularis, secus si sequitur.